

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง / กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยและมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 460 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ 2556 : 16)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยและมีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970 : 107 -110, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 100) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน (คน)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านนาเจริญ	117	54
2	บ้านหนองบัวแดง	24	10
3	บ้านโนนบก	39	17
4	บ้านห้องคำ	55	24
5	บ้านโนนจิก	17	7
6	บ้านห้องเตย	34	16
7	บ้านโชคชัย	50	24
8	บ้านนาเจริญ	49	23
9	บ้านสี่แยกโนนทอง	30	14
10	บ้านนาเจริญ	25	12
11	บ้านศรีนวลพัฒนา	21	10
	รวม	460	210

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยสัมภาษณ์ใน 3 กลุ่ม คือ (1) ตัวแทนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ จำนวน 3 คน (2) ตัวแทนผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 3 คน (3) ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 4 คน รวมเป็น 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถาม เรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานีโดยแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านให้บริการด้านสุขภาพอนามัย (2) ด้านส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งด้านองค์กรผู้สูงอายุ (3) ด้านส่งเสริมอาชีพหรือรายได้ของผู้สูงอายุ และ (4) ด้านการบริหารจัดการระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนของ Likert Scales มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 90) ดังนี้

ค่าคะแนน 5 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมากที่สุด

ค่าคะแนน 4 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมาก

ค่าคะแนน 3 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุน้อย

ค่าคะแนน 1 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

2. แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามหลักเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านให้บริการด้านสุขภาพอนามัย (2) ด้านส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งด้านองค์กรผู้สูงอายุ (3) ด้านส่งเสริมอาชีพหรือรายได้ของผู้สูงอายุ และ (4) ด้านการบริหารจัดการระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาสร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านให้บริการด้านสุขภาพอนามัย (2) ด้านส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งด้านองค์กรผู้สูงอายุ (3) ด้านส่งเสริมอาชีพหรือรายได้ของผู้สูงอายุ และ (4) ด้านการบริหารจัดการระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2 จัดทำร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด พิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ช่วยแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องของงานวิจัย

1.3 สร้างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.3.1 อาจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1.3.2 นายพรสวรรค์ สุขยิ่ง รองปลัดเทศบาลตำบลนาจาน
อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี

1.3.3 นายพนม ศรีพิกุล หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
นาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี

1.4 นำเครื่องมือที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยคำนวณหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 เป็นต้นไป เป็นข้อที่นำไปใช้ได้

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญเสนอคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยและมีที่อยู่ใ
องค์การบริหารส่วนตำบลนากระแซง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน

1.6 วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ความ
เชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.89

1.7 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จากนั้นจึงสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการวิจัย เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม ในการให้ข้อเสนอแนะและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการที่

2.3 หลังจากปรับปรุงแบบสัมภาษณ์แล้วจึงได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ใน 3 กลุ่ม จำนวน 10 คน คือ (1) ตัวแทนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ จำนวน 3 คน (2) ตัวแทนผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 3 คน (3) ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 4 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตนายกององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
2. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 11 มกราคม 2557 ถึง 1 กุมภาพันธ์ 2557
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 – 10 กุมภาพันธ์ 2557

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านส่งเสริมการให้บริการสุขภาพอนามัย (2) ด้านส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความแข็งแกร่งด้านองค์กรผู้สูงอายุ (3) ด้านส่งเสริมอาชีพ หรือรายได้ผู้สูงอายุ และ (4) ด้านการบริการจัดระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยมี 5 ระดับ ของ Likert Scales (บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในระดับน้อยที่สุด

โดยสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านส่งเสริมการให้บริการสุขภาพอนามัย (2) ด้านส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความแข็งแกร่งด้านองค์กรผู้สูงอายุ (3) ด้านส่งเสริมอาชีพ หรือรายได้ผู้สูงอายุ และ (4) ด้านการบริการจัดระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 103)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2554 : 106)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน ค่าคะแนน
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม